

GORIŠKA STRAŽA

Izhaja vsako sredo opoldne. Stane za celo leto 12 lir, za en mesec 1 L, za inozemstvo 20 L. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.

Uredništvo in uprava: ul. Veturini 9.
ODGOVORNI UREDNIK: ROMAN CEJ.

Verujte, da se vsako krivično nasilje maščuje že v prvem kolenu in bo sramota padla na vas in na vaše otroke, ki vas bodo kleli radi vaše slepote. — Spreglejte!

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se plačajo naprej in stanejo 6 lir v višini enega cm v enem stolpcu.
List izdaja konsorcij »GORIŠKE STRAŽE«.
Tisk »NARODNE TISKARNE« v Gorici.

„Roko v roki s pijavkami“.

Pred par tedni smo priobčili v »Goriški Straži« članek »Politika samokresov«, s katerim smo primerno ožigosali zločinski napad na poslanca Ščeka ter povabili dva voditelja komunistov g. Hreščaka in Pahorja, naj zavzameta svoje stališče do ostudne posurovelosti in podivjanosti komunistične stranke in njenega glasila »Dela«. V odgovor smo sprejeli od gospodov sledečo izjavo, katero hočemo našim čitateljem priobčiti v celoti dobesedno:

»Goriška Straža« od 21. junija t. l. naju je v članku »Politika samokresov« pozvala, naj javno poveva, ali odobrava napad s samokresom na poslca g. Ščeka v Steverjanu, dne 8. junija t. l. Najin odgovor je lahek: Obsojava števerjanski napad kot zločinstvo in to se razume — brez ozira na strankino pripadnost. Zahtevava tem potom od pokrajinskega odbora komunistične stranke, naj zadevo nemudoma preišče in pojasni. Ni pa pozabiti, da je »Goriška Straža« obsodila, predno se je stvar preiskala. Dejstvo je, da stoji njeni trditvi nasproti ravno nasprotne izjave ljudi, na katere se meče težak sum.

Istotako ponovno obsojava »protifarško gonjo«, ki se je razpasla v »Delu«, četudi vidiva vsak dan, da je duhovnik premnogokrat premalo brat med brati, delavec med delavci »ker se dušno pastirstvo ni pravočasno orientiralo v dobi, ko se je človeška družba začela izraziti deliti med proletarce in kapitaliste«, in ko bi bilo treba, »da se duhovnik najtesneje zveže s proletariatom v trpljenju in ljubezni« kakor pravi Franc S. Finžgar v članku »Dušni pastir — proletarec« v februarški številki »Socialne misli«.

Izjavljava pa, da je za naju komunistična stranka predstraža vseh trpečih sveta, vsega proletariata; v tem njenem silnem pomenu utone neslišno sovražno ječljanje uvodnika »Goriške Straže«. Za naju je neizpodbitno dejstvo, da je komunistična stranka vzlic zmotam in zabladam poindincev ona stranka, ki se na življenje in smrt bori za ideal človeške enakosti in proti suženjstvu najbednejših med nami, medtem ko sva videla in še vidiva, žal, prijatelje pri »Goriški Straži«, kako grede roko v roki ne le z lastnimi idejnimi nasprotniki, marveč celo s pijavkami onega ljudstva, za katerega blaginjo se hočejo boriti.

V juniju 1922.

Alojzij Hreščak l. r. Jože Pahor l. r.

K tej izjavi mislimo pripomniti sledeče:

1) Komunistična voditelja sta napad v Steverjanu — kakor je bilo pričakovati — »obsodila kot zločinstvo«, dočim se je »Dela«, ki je glasilo njihove stranke, iz žalostne zadeve le — norčevalo, tako da se je vsem moralno nepokvarjenim ljudem na Primorskem gnusilo do dna duše. Komunistična voditelja sta torej glasilo primorske komunistične stranke javno obsodila, s čemer sta našemu proletariatu zelo koristila.

Kar se tiče »Goriške Straže«, naj pa bodita g. g. Hreščak in Pahor uverjena, da smo zadevo dobro premislili in preiskali, preden smo jo spravili v javnost.

2) Komunistična voditelja gresta v obsojanju »Dela« še dalje in žigosata pred očmi vse javnosti protifarško gonjo, glasila komunistične stranke. Protifarška gonja sicer ne spada prav nič k stvari, vendar ugotavljamo z zadovoljstvom tudi to obsodbo komunističnega glasila iz ust komunističnih voditeljev. »Dela« nas je zadnje čase nešteto nesramno, da ne rečemo pobalskimo napadalo. Mi smo se držali vedno zelo v rezervi in nismo vračali enakega z enakim. Ko pa je komunistična surovost dosegla svoj višek v napadu na našega poslanca, smo bili prisiljeni stopiti v bran. Premagati smo morali obzirnost, ki smo jo imeli do komunistične stranke, katera nas je teden za tednom blatila po svojem glasilu, ter pribiti javno, da je komunistična stranka — list je pač uradni izraz stranke — tista, ki podivlja našo ljudstvo. Besede, ki sta jih napisala g. Hreščak in Pahor, pomenijo za vsakega mislečega človeka, javno potrdilo našega

mnenja in s tem je »Dela« doživelo obsodbo, kakor je hujše in poraznejše ni doživel še nobeden list, v naši deželi.

3) Hreščak in Pahor se pritožuje dalje, da naši duhovniki »premnogokrat niso kakor brat med brati, delavec med delavci« in navajata vrhutega besede duhovnika Finžgarja o naloga dušnega pastirstva, ki jih je bil napisal v »Socialni misli« in smoj jih radi njihove pravilnosti tudi mi ponatisnili v »Mladiki«. Čemu sta hotela gospoda naš ponatisek še enkrat ponatisniti, ne vemo, kajti danes je vendar vsem jasno, da prodira v ogromno večino prim. duhovnikov že druga misel Finžgarjeva, naj se duhovnik najtesneje zveže predvsem s proletariatom, v vsemu revnini, izkoriščanimi in tlačeni stanovi v trpljenju in ljubezni. Vedita in zapomnita si, g. Hreščak in Pahor, da ima večina primorskih duhovnikov 100-300 lir mesečne plače, da spada torej med najbolj zastopane in tlačene stanove v slovenskem ljudstvu. In tudi če pridenemo plači še vse ostale dohodke v naravi, je socialni položaj večine duhovništva še vedno slabši kakor položaj srednjega tovarniškega delavca. G. Pahorju in Hreščaku se je zdelo primerno podati takemu duhovništvu nauke o socialnosti. Mi pa mislimo, da bi si bila lahko izbrala hvaležnejše in obširnejše socialno polje, s tem, da bi šla med svoje komunistične somišljenike širom dežele ter jih vzgojila, naj ne napadajo s pestmi in palicami ljudi, samo zato, ker niso istih nazorov, kakor oni. Divjaštvo, ki so ga izvrševali vajini pristaši nad nami, bije v obraz najprimitivnejšim pojmom kulture. Tu, gospod Hreščak in Pahor, imata najsijajnejši delokrog za širjenje socialne vzgoje. V krogu, kjer živita in delata dan za dnem, v organizaciji, kateri neposredno pripadata, tam začnita najprej svoje delo in storila bosta neizmerno korist našemu ljudstvu.

4) Gospodu dopisnika menita, da je komunistična stranka predstraža najbednejših in najrevnejših stanov na svetu in pričujočega »utone v nič ječljanje« »Goriške Straže«. Svetovnozgodovinskega pomena ruske revolucije ni nihče zlobo in nas poučarjal in javno oznanjal. Toda vsak, kdor zna prešteti svojih pet prstov na roki, ve, da gre dimes za zločinske napade na naše ljudi in za ostudno pisanje komunističnega »Dela«. Ali mislite, gospoda da se radi zgodovinskega pomena ruske revolucije, ne smemo braniti pred ogabnimi napadi primorske komunistične stranke? Ali ne uvidita, kako se zgodovinska veljava ruske revolucije po vajini stranki s tako podivjanostjo onečašča in gazi v blato? Ali res ne spoznata, kako je spričo nogočnega gibanja, ki se je razlilo iz Rusije preko vse Evrope, vse delo primorske komunistične stranke, vse pisanje vašega tiska in tudi vajina lastna beseda le neobgleno, revno, sirotno ječljanje? Če močeta spraviti ob ves ugled ruske revolucije, potem nikar ne imenujta primorske komunistične stranke v isti sapi, z velikim gibanjem ruskega proletariata.

5) Končno obžalujeta g. Hreščak in Pahor, da grede »prijatelji okoli« »Goriške Straže« roko v roki ne le z lastnimi idejnimi nasprotniki, marveč celo s pijavkami ljudstva. Gospoda nam torej očitata, da ne napravimo razkola v naši organizaciji. Nato odgovorimo sledeče:

a) z istimi idejnimi nasprotniki, s katerimi sedimo mi v skupni politični organizaciji, sedita g. Hreščak in Pahor v skupni učiteljski organizaciji. Čemu se, gospoda Vi dva ne ločita od vajinih idejnih nasprotnikov? Zakaj ne napravita Vi dva razkola med učiteljstvom? Na to odgovorita, gospoda! b) Čemu sedijo nadalje komunisti, in sicer celo na ukaz III internacionale, s svojimi idejnimi nasprotniki v skupnih zvezah? c) Čemu je Moskva v najnovšem času ukazala komunistom, da morajo stopiti v »Zavezo delavca«, kjer sede v njihovi družbi ljudje, ki so po mnenju komunistov navadni »lakaji in hlapci kapitalizma«? Čemu je III internacionala strogo zapovedala, da morajo komunisti s temi podporniki kapitala delati tudi politično roko v roki? Na to vprašanje

želimo g. Hreščak in g. Pahor, jasno, točen in določen odgovor!! Če sta dosledna in logična, morata obsoditi 1) svoje lastno postopanje, 2) postopanje svoje stranke in 3) III. internacionale. Če pa zagovarjata politiko komunistične stranke ter III. internacionale, morata umakniti svoj očetek in priznati, da je bil neutemeljen.

Mi delamo z našimi idejnimi nasprotniki v skupni organizaciji zato, ker 1) nočemo, da bi se kmetstvo - delavsko ljudstvo razklalo. Posebno se ne sme več zročiti, da bi pečica izobražene gospode izrabljala kmetstvo v svoje politične namene in gnala en del kmetov proti drugemu delu le zato, ker se gruči ravniki to zljubi.

2) Prepojiti hočemo nadalje z novodobnimi socialnimi idejami naše delavno ljudstvo v celoti. Ne, le del ljudstva, tem-

Poziv velerodnemu gospodu komendatorju Maggioniju.

Ko je slovensko ljudstvo očitalo vladi, da pri vpadu na Kobariško in zlasti v Drežnico ni storila svoje dolžnosti, tedaj se je ta izgovarjala, da v tem slučaju ni bila kriva, ker je bila po nenadnem prihodu fašistov presenečena in tedaj ne prevzame nobene odgovornosti. Neki komisar je dejal 4 dni po fašistovskem pohodu: »Če vlada v tem slučaju ni bila kriva in ne prevzame nobene odgovornosti, bi pa bila kriva odslej naprej, če bi se, ko se zaveda vsakdanje nevarnosti, še kaj pripetilo.«

Gospod komendator! Opozarjamo Vas pred vso Goriško na sledeče: V nedeljo se obeta priti na Kobariško 4000 fašistov, To je prvi opomin.

Drugi opomin pa je tale: Ali je dovolj orožnikov na mestu, da bodo mogli ubraniti naše ljudstvo pred nasilji fašistov? Zadnji je neki poveljnik izjavil, da se 20 orožnikov ne more postaviti 80. fašistom po robu. Iz te izjave je razvidno, koliko oborožene sile se more uspešno ustaviti 4000 fašistom.

Opominjali smo in storili svojo dolžnost. Če se najmanjše zgodi, bo nosil za to krivdo gospod komendator Maggioni vsebno.

Dogodki na Kobariškem.

Zadnje dni preteklega tedna ni bilo posebnih dogodkov; le v soboto zvečer so se zbirali na trgu kobariški fašisti, prepevali svojo »giovinezzo«, vmes tudi precej kričali in razgrajali tako, da so se kobariški pivci prestrašili in takoj zbežali proti bolj varnemu domu. En kamijon fašistov jo je po 9 uri zvečer ubral na Srpenico. Šli so na tamošnje pokopališče in ob povratku so se ustavili tudi pred farovžem, a ker so našli zaprta vrata so jo odkurili nazaj v Kobarid. Od 11. do 2. popolnoči so zopet rogovlili po trgu in popevali »ed il fascismo è la salvezza della nostra libertà.« (?) Tisto noč so toliko pelli, da znajo to himno gotovo že vsi, tudi manj glasbeno nadarjeni Kobaridci.

Delo za žrtve v Drežnici.

Po nalogu pododora političnega društva »Edinosti« v Gorici sta se podala poslanca dr. Wilfan in dež. odbornik dr. Besednjak h generalnemu civilnemu komisarijatu v Trstu, da vprašata vlado, kaj je ukrenila v korist in obrambo kobariških žrtv. Mosconija ni bilo v Trstu, ker se nahaja še vedno v Rimu. Zato ju je sprejel kabinetni načelnik gen. civ. komisarija komendator Facini. Dr. Besednjak je pozval v imenu gor. pododborca zastopnika gospoda Mosconija, maj izjavi, če misli vlada poravnati našlto škodo in pozidati župnišče ali ne. Vlada naj govori jasno da bo ljudstvo vedelo, pri čem je. Kom. Facini je začel ječljati, da vlada tega ne more plačati, da morajo škodo poravnati krivci. Dr. Besednjak mu je odgovoril, da oblastva krivcev kratkomalo niso hotela aretirati, čeravno so jih imela pred nosom. Karabinirski stotnik v Kobaridu, ki je bil med požigom v Drežnici, je sam priznal, da se ni hotel spustiti v boj s fašisti, ker je bila »stvar nevarna«. Da se krivci niso ulovili, je torej kriva vlada sama in zato mora plačati škodo. Kom. Facini ni hotel nič slišati na to uho. Zato je dr. Besednjak nazval, da si bomo pomagali sami ako se vlada požvižga na našo nesrečo in ji ni mar za osivelega župnika, ki so mu sežgali streho nad glavo, mu uničili vse premoženje, ga vrgli na cesto, ako vladi ni nič mar, da se je potepalo naše ljudstvo po gozdovih kakor zverina, ne sme misli-

več vse ljudstvo se mora preroditi v novem socialnem duhu. To je le tedaj izvedljivo, če ohranimo kmetstvo-delavsko ljudstvo skupaj, če imamo torej skupno organizacijo. Naš odločen boj velja le pijavkam in izkoriščevalcem, ki se morajo iz ljudskega telesa izločiti. Trd in žilav je boj, ki ga vodimo od prvega našega nastopa proti izkoriščevalcem ljudstva. Gospodoma Hreščaku in Pahorju priporočamo, naj se lotijo tega boja v komunistični stranki. Njuno pozornost obračamo posebno na stavbinsko stroko, kjer delajo različni kapitalisti in bankirji roko v roki z organiziranimi komunisti.

Mi s svoje strani ne bomo mirovali vse dotlej, dokler ne spravimo v našem ljudstvu kapitaliste ob vse vpliv in ob vso veljavo in dokler ne zmaga v vsem javnem življenju delavno ljudstvo.

V nedeljo, dne 16. t. m. se bo vršila zadostilna slavnost na Krnu. Hočejo imeti tam gor župane, šolske otroke vseh šol kronskega pogorja (kam pa naj grejo otroci no noči, ker na vsak način morajo zgubiti edno noč? — Ali je to pedagogično in higijenično?) in mašo.

Po slavnosti na Krnu, ki se bo vršila zjutraj — bo v Kobaridu okrog treh popoldne velika manifestacija. Pravijo, da bodo postavili zastavo na podstavek od fašistov podrtega Volaričevega spomenika (zadostilna slavnost! Op. ur.) Kobaridci so morali kupiti drog in laško zastavo.

Na splošno je ljudstvo v celi okolici še vedno močno razburjeno, ker ni ne slepo ne gluho.

ti, da so tudi goriške pol. organizacije zgubile čut pravičnosti. Goričani so sklenili, da se mora krivica za vsako ceno popraviti in naj stane, kar hoče. Nedolžne žrtve morajo imeti zavest, da obstoji še pravica na svetu, tudi če vlada noče o njej nič slišati. Zato bomo goričani naredili javne zbirke doma in v celi Italiji in če to ne bo zadostovalo, nam nareduje najvišja dolžnost do bližnjega, da nabiramo z vednostjo vlade denar in tujini. Odgovornost za to nosi izključno in edino vlada. Ko je Facini to slišal, si je začel napisovati ime župnika, njegov značaj, povpraševal po škodi i. t. d.

Nadalje sta naša odposlanca vprašala zastopnika Mosconija ali misli vlada ščititi naše ljudstvo pred fašistovskimi nasilstvi ali ne. Ko je kom. Facini pritrdil, je izjavil dr. Besednjak: Jemljemo zagotovilo vlade na znanje. Vlada je opozorjena pravočasno. Če se kaj zgodi, se ne bo mogla več izgovarjati, da je bila čez noč presenečena. Nanjo bo padla vsa teža odgovornosti. Danes vladi verujemo, toda naj si zapomni sledeče: Če bo prišlo kljub svečani in slovesni obljubi vlade do nasilja, tedaj bo ljudstvo seglo po zadnjem sredstvu, ki ga ima na razpolago: po silobranu. Vse občine bodo ustanovile v obrambo življenja narodne straže. Facini: »Vas zagotavljam, da bo vse to nepotrebno.« — Tem bolje, komendator. —

Končno sta odposlanca opozorila kom. Facinija, da hočejo šolska oblastva peljati k zadostilni svečanosti na Krn šolsko dečo in sta proti temu odločno protestirala. — Pomislite, komendator, da traja pot iz Kobanida na Krn za odraslega človeka 8 ur. —

»Tudi če bi trajala le pol ure, bi se šolska deca ne smela vdeležiti svečanosti. Jaz ljubim otroke in odločno obsojam, da

Predzgodovina dogodkov v Kobaridu.

Pri razpravljenju o dogodkih v Kobaridu se nam zdi potrebno opozoriti še na sledeče:

Prvič: Že po shodu polit. društva »E-dinost«, ki se je vršil 14. maja radi jezikovnih pravic našega ljudstva so nam grozili s fašisti. V torek 16. maja so prišli štirje med pevskimi vajami v »Čitalnico« in tam grozili, da bodo g. dekanu že pokazali, kakor so že tolmarskemu zato, ker kliče govornike in zaprisega ljudstvo. G. dekan pa ni zakrivil pri vsej stvari drugega, kakor da je bil na splošno željo je vseh izvoljen za predsednika shoda. Končno se je še vodja fašistov pohvalil, da ako on hoče lahko zaukaže da pride 500 fašistov ki bodo že naredili red. Povod zato jim je dal plakat goriškega dež. odbora, ki je javil prihod kralja, na katerem je pa manjkala besedica »Živijo kralji«, ki je bila iztrgana. Zahtevali so od pevcev naj povedo, kdo je to naredil. Svoj sum so utemeljevali s tem, češ da so se pevke smeale na oknu, ko je eden iz med njih čital omenjeni oglas na vozlu Občinskega domač Pristotni pevci so iz lastnega prepričanja takoj obsodili neumnost onega

Pismo iz Jugoslavije.

Goriški »Il Popolo Friulano« priobčuje v svoji številki z dne 2. julija nastopno izvirno poročilo iz Belgrada:

Jugoslovenski listi so se razsežno bavili z dogodki v Kobaridu in v Drežnici in so z ostrimi besedami obsodili postopanje fašistov, ki so »v imenu Italije izvajali usodna nasilstva na škodo soplemenjakov onkraj meje.«

Tudi oblastvom se ni nikakor prizanašalo radi njih pasivnega vedenja, ki da jasno kaže na tihi sporazum med fašisti in italijansko vlado. »Jutro« piše, da bodo »grozote v Drežnici in Kobaridu imete brezdvomno svoj odmev v skupščini.« In res je več poslancev predložilo vprašanja in interpelacije v tem pogledu in se napeto pričakuje tozadavna razprava, kajti videlo se bo, kako je bilo postopanje jugoslovenske vlade po dogodkih v krnskem pogorju.

Zagrebski listi so pisali pred nekoliko dnevi, da je gospod Antonjevič, pooblaščen minister kralja SHS v Rimu, dobil od belgrajske vlade nalog, naj energično protestira pri ministrskem svetu »proti pasivnemu vedenju italijanskih oblastev, ki bi bila, če bi hotela, gotovo mogla preprečiti divje represalije na škodo (jugoslovenskih) soplemenjakov onkraj meje.«

Jugoslovenski časnikarji, spremljani od belgrajskih poročevalcev nekaterih francoskih in angleških listov, so te dni — kakor poroča »Riječ« — izvršili v pasu Krna preiskavo, o kateri pride javno poročilo v nekoliko dneh. »Epoha« piše v svojem komentarju o dogodkih v Drežnici, da bo »izključno na fašiste padala odgovornost, ker so silno pripomogli k postanku močnega slovanskega iredentizma v mejah italijanskega kraljestva.«

Najostrejša pa so bila glasila Radičeve stranke, ki so v najbolj temnih barvah opisovala »preganjanja, ki jih mora trpeti slovansko prebivalstvo onkraj meje

Kaj zahtevajo od naš?

Kaj zahtevajo vlada in fašisti od Kobariškega ljudstva?

1) Prizadeta županstva se morajo udeležiti uradno zadostilne slavnosti na Krnu;

2) Slovenski duhovnik bo moral maševati.

3) Šolski otroci od 10. let dalje iz Drežnice in Vrsnega bi se morali tudi udeležiti zadostilne slavnosti in peti, kakor nam poročajo pri tej priliki neko znano pesem.

4) Od županstva v Kobaridu zahtevajo, da prenese občinski drog iz doseganja mesta, ki je v središču Kobarida in zato na najbolj primernem in najbolj vidnem prostoru, na podstavku porušenega Volaričevega spomenika, četudi je stal spomenik v zakotnem prostoru in to mora izvršiti županstvo na svoje stroške.

5) Od prizadetih županstev zahtevajo, da povrnejo stroške za obnovitev poškodovanega spomenika;

6) Od županstva v Libušnem zahtevajo, da prevzame v nedeljo 16. julija na slovesen način spomenik v svojo oskrbo ter da se slovesno obveže, da ga bo čuval pred najmanjšo poškodbo.

Te zahteve so pretirane in predvsem popolnoma krivične in izvršijo se samo

se otroci vlečejo v te politične zadeve. To je nečloveško«. — Komendator, se strinjamo popolnoma z Vami. — »Sporočite v Gorici, da smo mi v Trstu odločno nasprotni, da se otroci pritegnejo k svečanosti.«

Ob slovesu je kom. Facini izjavil, da bo v vsem poročal svojemu predstojniku Mosconiju.

dejania kakor tudi drugi dan županstvo s posebnim oglasom. Da jim ni bila po volji, da smo od naše strani takoj obsodili nerodno početje se je videlo iz njihova nastopa in zadržanja. Začeli so celo radi osebnih in družinskih stvari napadati posamezne pevce v »Čitalnici«.

Drugič: Tiisti teden pred Sv. Reš. Tel. se je raznesla vest, da bodo vzdali neko spominsko ploščo na Občinski dom, o spomeniku na Krnu se ni prei nič govorilo. Začeli so nabirati darove tudi med Kobaričci za slavnost; nadalje so vprašali tudi nekatere bolj vplivne mladeniče, da bi agitirali med domačini, da bi prisostvovali slavnostnemu odkritju plošče, kar so pa fantie odklonili. V sredo popoldne pred Sv. Reš. Tel. so začeli razdeljevati zastave. (vozili so jih z vozom okrog). Kolikor oken toliko zastav je morala sprejeti vsaka hiša, da okraši z njimi svoja okna drugi dan. Grozili so dalje: gorje onemu, ki ne izvsesi zastav, ko pridejo fašisti iz Čedadada ob enaistih po občinski procesiji Sv. Reš. Tel. po ulicah Kobarida, ko se prične slavnost odkritja plošče.

od strani fašistov.« Tudi »Slovenec« je imel besede graje radi postopanja fašistov.

Sem došli francoski listi prinašajo tudi razsežna poročila o dogodkih v Drežnici. »Matin« napada z ostrimi besedami italijanska oblastva, »ki vse dovoljujejo fašistom«, in piše med drugim, da je »obnemoglost italijanske vlade najzanesljivejši znak pretežkega položaja, ki se nahaja v njem Italija.«

Tudi med ljudstvom je imela vest o dogodkih v Drežnici in Kobaridu razsežen odmev. Nekateri rodbine so kar razobesile žalne zastave. Jugoslovenska »Narodna Obrana« je objavila srdit manifest, v katerem žigosa početje fašistov. Splošno vodstvo društva je sklenilo slednjič organizirati javno nabiranje za žrtve v Drežnici in Kobaridu, čim ne bi italijanska vlada hotela poravnati storjenih škod.

Italijani v Belgradu so »kaznovalni pohod fašistov« splošno obsodili, ker so si na jasnem, da so junaštva fašistov brezdvomno dala jugoslovenskemu tisku v kraljestvu povod za izbruhe »proti italijanskemu zatiranju« in so pripomogla le k razpaljenju uspavanega iredentizma med slovanskim ljudstvom onkraj meje. Iredentistične družbe se veselijo dogodkov v Drežnici in eden voditelj teh društev mi je izjavil pred dnevi, da bodo »še trije, štirje taki kaznovalni pohodi zadostovali da popolnoma pokvarijo vse, kar je italijanska vlada s trudom in skrbjo storila, da si pridobi simpatije Slovanov, priključenih k Italiji.«

In ta nazor prevladuje tudi v italijanski koloniji v Belgradu, kjer so si svesti težkega položaja, ki bi mogel nastati v Julijski Krajini, ako bi se dogodki prejšnjega tedna ponovili. Nadejajo se pa, da politične oblasti na Goriškem — če so že bile privikrat iznenadene — vsekakor ukrenejo potrebne odredbe, da preprečijo vsako novo akcijo fašistov.

zato, ker se pod pritiskom razmer morajo izvršiti. Nikakor pa se ne izvršijo, da bi se priznavalo radi tega tudi najmanjšo krivdo našega ljudstva.

Pri tej priliki pozivljamo gen. civ. kom. Mosconija in Maggionija:

Vaša dolžnost je bila, da bi do danes ugotovili krivce. Tega niste do danes še storili. Zato vas pa pozivljamo, ga to nemudoma storite. Slovensko ljudstvo to od Vas odločno zahteva: jasnost v tej zadevi zahteva pa tudi vsa poštena italijanska javnost — in vaša dolžnost je, da javno proglasite: **Evo, ta ali ti sa krivci.**

Op. uredništva: Ko smo list že zaključili, nam je prišla vest, da ne bodo siliili otrok na Krn, marveč da bodo otroci morali prisostvovati podobni slavnosti v nedeljo ob 3. pop. v Kobaridu.

Izredni občni zbor Političnega društva »E-dinost« na Opčinah! V »E-dinosti« je bilo priobčeno, da je vzela skupna odborova seja Političnega društva »E-dinosti« z dne 7. julija na znanje ustanovitev samostojnega političnega društva. Isto je storil tudi izredni občni zbor, z dne 11. julija 1922.

Kaj dela stalni odbor za varstvo vojnih oškodovancev?

Odbor, ki je bil v Rimu, je obstojal iz članov: Dr. Targioni, Dr. Sturani, ki sta obnel tajnika odbora, Bonnes z socialiste, Graziani za fašiste, Gorjan za kmetjsko stranko, Dr. Cosolo za agrarno zvezo, Dr. Serravalle za ljudsko stranko, ing. Glessig in arh. Luzzatto za zvezo zadrževanih vojnih oškodovancev, inž. Ribi za obrtno zvezo, in Dr. Besednjak za Slovence. Par dni pred 1. majnikom sem pozval komisijo, ki je bila nekako upehana od neprestanih borb in silnih težkoč neprijetnega dela, zakaj vsepovsod je naletavala, če že ne na očitne pa vsaj na prikrito nasprotovanje, na sestanek v neko sobano v parlamentu. Seja je trajala od 9. ure do polnoči. Predsednik je povedal, da je treba spraviti neke jasnosti v ono zadevo, zato je zahteval, da naj izreče odbor odgovor na dve vprašanji: Kaj smo dosegli? 2. Kaj nam je nadalje storiti? Obenem je predsednik zahteval, da morajo vsi prisotni člani brez izjeme izreči o obeh točkah, ker ne bi hotel, da bi kdo kasneje v Gorici odklanjal odgovornost. Predsednik je prebral sklep taborja od 2. aprila, ki so: 1. Razveljavi se odlok od 2. februarja; 2. vlada naj določi količnik za nabavo premičnine v taki višini, da si oškodovanec zares zamore nadomestiti izgubljeno blago; 3. Odbitek na račun starostne obrabe naj se vrši v mejah zakonskih določitev; 4. Uradniki naj se pri sklepanju konkordatov drže zakona in naj ne odirajo revnih ljudi; 5) Vsa vojna škoda naj se hitro ugotovi in odškodnina naj se likvidira do 31. decembra 1922; 6. Odlok od 3. julija 1919, zadevajoč kritje občinskih primanjkljajev podružnih krajev v Benečiji, naj se raztegne tudi na nove pokrajine; 7. Prošnje glede pridobitve državljanstva naj se ne rešujejo na podlagi dvoumnih formul, marveč s popolnim priznanjem pravice do vojne odškodnine; 8. Vlada naj prizna popolno neodvisnost dežel. hipotečnega zavoda odzveznega kreditnega zavoda v Benetkah. 9. Država naj se odpove obrestim na predjume; 10. Vsako plačevanje davkov se odnese na čas, ko bo vojna odškodnina izplačana. Predsednik je odločno zahteval, da se vsi prisotni člani jasno izjavijo.

Dotati moram najprej sledeče. Dočim smo mi 2. aprila v Gorici taborili, so se bili zbrali v Rimu poslanci iz vseh porušeni pokrajin (podpisani ne, ker je bil v Gorici) in v nasprotju Goričanov niso zahtevali odpravo odloka, ampak so se zadovoljili z

Ustanovni občni zbor samostojnega pol. društva »E-dinost« v Gorici.

Odbor za ustanovitev političnega društva »E-dinosti« v Gorici, javlja da se bo vršil ustanovni občni zbor samostojnega političnega društva »E-dinosti« za Gorico, v četrtek 13. julija 1922.

Pozivljamo vse dodanašnje člane Političnega društva »E-dinosti« v Trstu, da se prijavijo kot člani samostojnega političnega društva za Goriško. Vsi delavci naše kulturne in gospodarske organizacije v mestih, trgih in vaseh, naj se prijavijo za člane samostojnega političnega društva v Gorici.

Prijava se lahko izvrši pri tajništvu Političnega društva »E-dinosti« v Gorici Via Mameli št. 5 (nasproti stari gimnaziji-nad bivšo trgovino Hedžet-Koritnik-ovo.)

Glasovalno pravico na občnem zboru bo imel samo oni, ki prijavi svoj pristop k društvu do dneva pred ustanovnim občnim zborom.

Članarina znaša lir 4. (štiri) letno, dokler ne sklene občni zbor drugače.

Občni zbor se vrši v četrtek ob 10. uri zjutraj, v dvorani »Trgovskega doma.«

Dnevni red ustanovnega občnega zbora bo sledeči:

- 1.) Poročilo predsednika;
- 2.) poročilo tajnika;
- 3.) volitev odborov (ožjega in širšega odbora;
- 4.) Društveni program;
- 5.) Slučajnosti.

Za pripravljalni odbor političnega društva »E-dinosti« v Gorici:

Dr. Karol Podgornik — Dr. J. Britežnik

Dopisi.

Dr. Karol Podgornik — Dr. J. Britežnik
SOLKAN. — Popravek in dodatek k dopisu: »Šolskemu vodstvu v Solkanu« v zadnji »Straži«.

Naši dopisnikarji naj se blagoovolijo natančno poučiti o stvarih, ki jih želijo poslati v javnost; urednik pač ne more za vsako notico iskati natančnih pojasnil na licu mesta. Ker naš list resno stremi za tem, da se osebnosti ne vlačijo pred javnost, prosimo nadalje svoje dopisnikarje, naj poročajo o javnem delovanju posameznikov v reni in stvarni obliki, tako da se upravičeno ne more nihče čutiti užaljene-

nekaterimi spremembami, med katere spada tudi določba, da se konkordati izpod 25 tisoč lir ne revidirajo več. Govorec o 2., 3 in 4. točki je minister obljubil, da bo storil, kar je v njegovi moči. K 6. točki je povedal pa minister, da je zadeva v področju zakladnega ministra. Gledé 7. točke treba povedati, da se je te dni sklenil v Gorici sporazum med Goriškim hipotečnim zavodom in beneškim zveznim zavodom. Pri 9. točki je dejal, da bo stvar priporočal v ministrski seji; gledé 10. točke sploh ni hotel govoriti.

V odgovorih, ki so jih dali vsi pri seji navzoči, so stopila na dan tri mnenja: prvo je trdilo, da smo dosegli mnogo, drugo se je trdilo, da smo dosegli malo, prav malo, a tretje je povdarjal, da nismo dosegli prav nič. Pripadniki prvega mnenja so bili pač prvič v Rimu in so jih ministri pokloni, smehljaji omamili, zato so dejali: da, precej smo dosegli, saj nam skoro vse obljublja; pojdemo domov in tam počakajmo odgovor. Zastopniki drugega mnenja so dejali: malo ali nič nismo dosegli; vrnimo se v Gorico in nadaljujmo z agitacijo. Pripadniki tretjega mnenja, ki je edino radikalno so trdili: Nič nismo dosegli; v Rimu smo odpravili. Nadaljujmo agitacijo in stopnjamo do skrajnosti. Slovenci so bili skupno z g. R. Gorjanom kot zastopnikom kmetjske stranke in fašistom Grazianijem za najbolj oster nastop.

Po burni debati, ki je trajala dve uri, se je sprejel posredovalni predlog: Odbor se vrne v Gorico, kjer bo nadaljeval agitacijo; razmere ne dopuščajo shoda 1. maja, ker vlada ni dala negativnega odgovora; pač pa ostane v Rimu ožji odsek članov dr. Targisnija in dr. Sturanija, ki bosta v društvu s poslancem Ščekom v bližini ministrov in novin in izsilila skorajšen odgovor. Nadaljne bivanje obeh tajnikov v Rimu je imelo namen, dopovedati ministru Ferrarisu, da odbor ni vrgel in ne vrže puške v koruzo, temveč da bo nadaljeval z delom za agitacijo v smislu nalog, ki jih je sprejel na ljudskem taborju v Gorici. Ta ožja komisija je dan na dan trkala na vrata ministrov. Pri neki priliki je nekoliko ogorčeni minister Ferraris dejal enemu tajnikov: »Pojdite vendar enkrat v Gorico! Kaj sitnarite neprestano tod? Sicer pa, kdo vzdržuje komisijo v Rimu; saj to stane ogromne svote!« (Dalje).

Šček.

ga. — Vse javne osebnosti pa morajo biti vedno pripravljene, da se jih javno delovanje javno ocenjuje. In še en preprost nauk: če smo včasih prišli grajati (kakega javnega funkcionaria, s tem še ne napadamo stanu, ki ga zastopa. Kdor bi nam podtika take namene, bi nam delal krivico.

Kakor slišimo, je g. nadučitelj Zorn pri nabiranju prispevkov za sklad »Dela« nedolžen. G. Zorn, ki mu na tem mestu izrekamo vse priznanje za odlične uspehe v obrtni šoli, postopa pravtako kakor ostalo učiteljsko osebje v Solkanu vedno enako z vsemi učenci in povdarja vedno, da ne trpi v šoli nobenega strankarstva. Gotovo bi tudi v našem slučaju odločno protestiral, ako bi bil opazil, da pri javni razstavi nabirajo za ta ali oni strankarski namen.

Komunistična mladina je torej uprizorila svoja nabiranja, ne da bi o tem obvestila g. voditelja. Nasprotno, še laži se je poslužila, da bi mu ostalo prikrito. Tako je rekel mladenič nekemu obiskovalcu, da g. voditelj o tem nabiranju ne sme ničesar vedeti, ker gre za javno pohvalo njegovega delovanja itd. Ti »odlični« mladeniči so več nedolžnih spravili na limanice z zavijanjem svojega namena. Pribijemo samoto: »Nadebudna« komunistična mladina je zopet pokazala, da ne pozna nobene discipline, nobenega spoštovanja do čisto kulturnih prireditev, da se v svoji politični strasti ne straši ne zahrbtnosti, ne laži — ne tatvine.

Pa kdo ve, da nista v osnutku bodoče človeške družbe, kakoršno ima pred očmi velezastavno »Delo«, laž in tatvina prvi čednosti? V te višave nam ni mogoče, v te nižave naj gre kdor hoče!

Notranjsko.

POSTOJNA. Razstava.

Ravnateljstvo tukajšnje meščanske šole je priredilo v dneh od 1. do 6. t. razstavo ženskih ročnih del, risb in slik. (Prva razstava na šoli, ki obstoji 15 let, šol. ravnatelj g. Janko Šraj). Priznati moramo, da smo bili pri pogledu na lepe uspehe iznenadeni. Ročna dela nekaterih deklic so naravnost krasna. Vsa čast vrli gospodični strokovni učiteljici lvi Čeč, kateri so ti lepi uspehi gotovo najlepše pla-

čilo za njen trud. Osebita pa smo bili presenečeni o lepoti nekaterih slik, šola gospoda strokovnega učitelja Avgusta Černigoja, ki je razstavil tudi lepo število slik lastnega proizvoda, kar je dajalo v vsakem oziru najbolj uspeli razstavi umetniški značaj. Starši smo hvaležni zlasti g. ravnatelju Janku Šrapi ter zgoraj imenovanim gospodični in gospodi strok. učit., ker so nam nudili priliko ogledati si v celoti, kaj lahko dosežejo naši otroci pod spretnim in umnim, za blagor mladine delujočim vodstvom našega učiteljstva.

KLENIK pri SV. PETRU na KRASU.
Naša pošta.

Dasiravno nam je pred nosom Sempe ter se svojo veliko železniško postajo in poštne uradom z obilim osebjem, smo v poštne obziru vendar zelo zanemarljivi. Pisma za Klenik nosi poštni sel iz Sempe na Trnje, kamor je od nas komaj četrte ure hoda, kjer ležijo tako dolgo, dokler se jih kedo ne usmili in vzame seboj v Klenik. Od poštnega sela iz Trnja se seveda ne more zahtevati, da bi za bomo nagrado, ki jo dobiva za prenašanje pošte med Sempetrom in Trnjem, raznašal še pisma po hišah v naši vasi, pač pa bi lahko zato poskrbela poštna uprava. Naj ne mislijo visoka gospoda, da smo kmetje samo zato na svetu, da nas vsi izkoriščajo in odrajo, v zahvalo za to pa v vsakem obziru zanemarljivo. Za sedaj naj bi se vredilo vsaj v toliko, da bi se pošta nosila skozi našo vas v Trnje in da bi se pri nas puščala pisma za Klenik in Palie, kjer bi bila prebivalcem te poslednje vasi boli pri nekak. nego v Trnju.

KNEŽAK. — Razno.
V zadnjem času je bilo tukaj precej dežja, vendar pa ne toliko, da bi se popravila škoda, ki nam jo je napravila suša. — Upravi grajščine Schneeberg bi priporočali, naj ne zanemarlja cest, za katere je dolžna skrbeti, saj iei moramo plačevati dovolj visoko cestnino. Ko so toliko povišali cestnino nasproti predvojnemu času, smo opravičeno pričakovali, da bodo ceste v še boljšem položaju, nego so bile pred vojno, zrodilo pa se je ravno nasprotno; pristoibine za ceste je uprava mnogo zvišala, skrb za vzdrževanje cest pa je znižala skoraj na ničlo.

Tudi kar se tiče našega vodovoda priporočamo naši novi občinski upravi nekoliko več paznje. Vodovod je še od zime pokvarjen in se izgublja precej vode, kar povzroča njo pomankanje. — V Baču se je po dolgem pričakovanju slednjič vendar prenovila vsa cerkev, postavljene nove klopi, altarij so urejeni in so sploh odpravljene vse pomanjklivosti. Zasluga za to gre v prvi vrsti vpraščariju Ant. Tomišču, za kar so mu vaščani hvaležni.

Politika.

V Genovi se je vršilo te dni pomembno glasovanje. Na občnem zboru Splošne delavske zveze, ki šteje še vedno nad 1 milijon 132 tisoč članov, je zmagala tista skupina, ki je zato, da v zbornici socialisti sodelujejo z drugimi strankami. Tozadevna resolucija je dobila nad 537.000 glasov. Serratijevci in komunisti pa so propadli. To vprašanje se bo definitivno rešilo na občnem zboru socialistične stranke to jesen. Ta korak je silno važen za bodočo ital. politiko. Če se socialisti združijo z eno močno stranko v parlamentu, bodo s svojimi glasovi dosegli, da vlada ne bo dajala fašistom več potuho.

V Benetkah se je vršila konferenca o južni železnici, je prvi načrt dogovora tudi podpisan. Dosegel se bo nemoten prehod mej. Načrti se predložijo prizadetim državam še v odobritev.

Zadnje čase je bila v Italiji stavka kovinarjev. V Rimu so se vršila med industrijalci in kovinarji pogajanja. Sporazum je v glavnem dosežen.

V francoski poslanski zbornici se krejajo, kdo je bil kriv vojne. Pač bi bilo bolj pametno, da bi šli s pametnimi nasveti na delo, da se zakrijejo njene slabe posledice. Po umoru ministra Rathenaua se vrše v Nemčiji demonstracije in nemiri. Vlada se hoče na vsak način zaščititi z razpustom fanatičnih društev desničarskih strank. Tudi Hindenburg je umor obsodil. Enega moralca so prijeli.

Na Poljskem imajo novo ministrsko krizo.

Na Irskem divja državljanska vojna. V bojih je bil ubit tudi en general. Vladne čete so zmagale upornike. Angleške čete v ta boj niso posegle. Tudi de Valera je ranjen.

V Braziliji se je v trdnjavi Lapa Cabana izvršil vojaški upor. Uporniki so premagani.

Domače novice.

KONCERT KOGOJ - ROMANOWSKI se vrši v petek zvečer ob 20 uri in pol. Vdeležite se ga v obilnem številu!

+ **Zlato mašo** bo pel dne 23. t. m. v kapucinski cerkvi naš ljubljani g. P. Otokar, doma iz Vrtoibe.

+ **G. Vuga Ciril** leži težko bolan v tukajšnji bolnišnici. Priporoča se v molitev, zlasti sobratom.

Uredništvo prosi dopisnike naj oprostite, ker smo morali izpustiti par važnih stvari za prihodnjic.

+ **Velika nesreča.** V Dobljarju pri Kanalu je eksplodirala granata na neki senožeti in ubila 46-letnega Alojzija Močilnik, ki zapušča ženo in pet otrok.

+ **Za idrijske vdove in sirote.** Poslanec Šček je bil izročil prošnjo idrijskih vdov in sirot vladni in je prejel sledeči odgovor: »Gen. civ. komisarijat v Trstu. Rudniški oddelek. 29. maja 1922. Gospod poslanec! Dovoljujem si Vam sporočiti, da sem danes v zmislu navodil poljedelskega ministrstva izročil prošnjo vdov in sirot rudniških delavcev, ki so padli ali se pogrešajo, uradu, ki se bavi z zadevami mirovne pogodbe. Prošnjo, ki se tiče zastankov iz dobe pred 1. 11. 1918, sem izročil imenovanemu uradu pri tem komisarijatu zajedno z izračunjenim celotnim zneskom, ki znači kredit napram avstrijski državi. Z odličnimi pozdravi inž. Basachi.«

+ **Akad. fer. društvo »Adrija«** v Gorici. V petek 14. t. m. ob 20½ se vrši v kavarni važen društveni sestanek. Pozivamo vse tovariše in g. g. starešine, da se ga polnoštevilno vdeležite! Uro preje se vrši odborova seja. Odborniki vsi in točno!

Predsednik.

»Čuk na palci« izide prihodnjo soboto dne 15. julija še zelo zanimivo in zabavno vsebino. — Omenimo, da prihodnjo številko dobje le oni naročniki, ki so plačali naročnino do konca tega leta. — Prva številka je bila od strani slovenskega občinstva z veseljem sprejeta. Z vseh strani dežele so prihajala naknadna naročila, a uprava ni mogla postreči, ker je prva številka pošla. Iz Ljubljane so sporočili, da so tekom ene ure razprodali 100 izstisov »Čuka«. — Zahtevali so še nekaj stotin istisov, a se ni moglo več postreči.

+ **Smrtna kosa.** Na Vrsnem pri Kobarižu je umrl minuli petek **Ivan Gregorčič** v 67. letu svoje starosti. Pokojni Ivan je bil brat našega velezaslužnega deželnega odbornika veleč. gosp. dr. **Antona Gregorčiča**, kateremu na tem mestu izražamo v imenu vsega goriškega slovenskega ljudstva svoje sožalje ob priliki te težke izgube. Pokojnika svetila večna luč.

+ **Kažipot po slovenskem Goriškem in Goriških priključenih okrajih.** Ona sl. županstva, ki niso še poslala oziroma izpolnila doposlanih jim vprašalnih pol so naprošena, da to takoj store, ker material za sestavo Kažipota je skoraj že ves skupaj zbran. Požurite se!

+ **Kraški vodovod.** Za vzdrževanje kraškega vodovoda je bila vlada dovolila za leto 1921—22 lir 120 tisoč. Leto se je skoro izteklo 30. junija 1912 in vlada je izjavila, naj si konsorcij za vzdrževanje vodovoda odslej pomaga, kakor ve in zna. — Tajnik konsorcija, doktor Ant. Požar v Koprivi je storil vse korake, da se nevarnost prepreči. Na željo konsorcija je interveniral deželni odbor, in posebej so stopili k namestniku glavar dr. Pettarin, odbornik dr. Besedniak in poslanec Šček. Poslanec je vrhutega interveniral pri komendantu Facciniju in pri IX. uradu v Trstu ter je brzojavno opozoril centralno vlado v Rimu o nevarnosti. Tej akciji se je zahvaliti, da je vlada dovolila za leto 1922 in 1923 stotisoč lir za vzdrževanje kraškega vodovoda.

+ **Kraljevo imenovanje.** Iz zanesljivega vira smo doznali, da je vlada v zahvalo in priznanje za zasluge v prid italijanske države imenovala župana v Sežani, gospoda Ludvika Mahorčiča, za viteza Njegovega Veličanstva (cavaliere della corona d'Italia.) Čuli smo, da bodo tudi drugi župani, ki imajo zasluge za utrditev države, deležni visokih imenovanj.

Koncert Kogoj-Romanowski. Brzobjavno smo obveščeni, da radi nepričakovanih zaprek koncerta ne bo v sredo ampak v **petek 14. t. m.** ob 20 uri in pol v Trgovskem domu v Gorici. Zanimanje za koncert je veliko. Kogoj je že pri učiteljskem koncertu svoje rojake presenetil. Ponosni smo na našega mladega umetnika, ki bo gotovo kmalu zaslovel po svetu. Romanowski, ki je že v Ljubljani večkrat nastopil, uživa sloves enega najboljših opernih baritonistev Evrope. Spored: Mašek: »Pod oknom«, Flejšman: »Modriian«, Grbec: »Zdrava Marija«, E. Adamič: »Na tujem«, B. Ipavec: »Božji vlek«, Lajović: »Cveti rožica«, Kogoj: »Prehod v zimi«. Kogoj: »Da sem jaz Jezus«. Odmor. Recitaciji: Župančič: »Prebujenje« in Cankar: »Gospod stotnik«. — Genok: »Arija iz Orfeja«, Thomas: »Romanca« in opera »Mignon« in Verdi: »Arija iz Trubadurja«. — Predprodaja vstopnic v knjižarni K. T. D.

Zgubil se je 11 letni deček Milan Gabrovec iz Lipe na Krasu. Pogrešajo ga

že 14 dni, oblečen je slabo in je bos. Govori samo slovensko. Kdor bi kaj vedel, je naprošen sporočiti očetu Mihaelu Gabrovec, Lipa, 24, p. Komen.

Ceni naročnike »Goriške Straže«, ki morda niso še poravnali naročnine za drugo polovico leta še enkrat prosimo naj to nemudoma poskrbijo. Ne ustavljamo radi — a smo prisiljeni. — Uprava.

+ **Natečaj za mesta v Skodnikovem konviktu.** Prošnjo v dosego kakega mesta v konviktu se morajo nasloviti na konviktovo ravnateljstvo in sicer še tekom 15 t. m. Mesečnina znaša L. 200.—. Za to leto ni več na razpolago mest z ugodnejšimi cenami.

+ **Za varstvo vojnih sirot.** Dne 2. julija se je vstanovil v Kronbergu krajni odbor društva za varstvo in oskrbo vojnih sirot.

Predsednica je grofica Nikoleta Coroini-Cronberg, podpredsednik g. vikar Vinco Vodopivec, tajnik g. Franc Komel, odbornik g. učitelj Franc Vilhar, odbornica g.čna učiteljica Zora Vilhar.

Iz Solkana. V zadnji »Goriški Straži« me pisec napada, da kako moram pripustiti, da se ob času razstave obrtne šole nabira za sklad »Dela«. Izjavljam, da o tem nabiranju nisem prav ničesar vedel, dokler nisem bral tozadevnega članka v »Goriški Straži«. Ako bi jaz o nabiranju vedel, bi tak čin v šoli gotovo zabranil, kakor bi tudi zabranil, ako bi se zbiralo za sklad »Goriške Straže«, kajti v šoli ne trpim nobenega strankarstva.

Šolski voditelj v Solkanu.

+ **Zadnjič na znanje.** Priporočamo zopet vojakom, da vedoma ne pošiljajo poslancem raznih prošenj, ampak tajništvo v Gorici (oz. Trst.)

Poslanci so včasih doma, včasih v Rimu in drugod. Tako se zgodi, da pride pismo naslovljencu prekasno; včasih domači pošljejo pismo, ki je došlo n. pr. v Gorico, za poslanecem v Rim; istočasno pa se poslanec vrača iz Rima in tako se zgodi, da pride pismo v prave roke čez več mesecev. Te dni smo doznali tak slučaj. Marca meseca je neka oseba na Gor. Krasu poslala rek. pismo na poslanca Ščeka v Trst; pošta ga ni ekspedirala v Trst, marveč na tajništvo v Gorico, kjer se g. poslanec večkrat nahaja. Tajništvo je poslalo pismo v Trst. Iz Trsta je poslančeva sestra pismo, ki je bilo nujno pripravljeno, poslala v Rim. Poslanec se je tiste dni vrnil v Trst in ko je majnika meseca bil spet v Rimu s komisijo za vojno odškodnino, je ondi našel pismo. Zadeva je bila nujna; rekurz bi bil moral biti vložen že do 15. aprila. Tako je dotična oseba bila oškodovana. Ako bi bilo tajništvo sprejelo pismo, bi ga prebralo in uredilo zadevo ali samo ali pa je oddalo poslancu v rešitev.

Društva.

d. **Iz Ročinja.** — V nedeljo, dne 16. t. m. se vrši v Ročinju veselica, katera je bila napovedana že za 9. t. m. — Vspored veselice je sledeči: 1. »Ptiči«, ženski zbor. 2. Deklamacija. 3. »Pesem o belem dnevu«, mešan zbor. 4. »Zaklad«, narodni igrokaz v 4. dejanjih. — Začetek ob 3. uri popoldne v prostorih g. Kamenšček. — Društvo »Sloga« katero je spalo toliko let je sedaj oživelo k novemu delovanju. Uparto je, da se bode v kratkem času dvignilo do iste višine, kot je bilo pred vojno. — Ročinjci, stari in mladi, oklenimo se tega prepotrebnega društva, katerega namen je, da nam podaja duševne hrane, ki smo je tako potrebni. Ime našega društva naj nam bode geslo. Oklenimo se ga vsi, vrzimo iz naših src vse ono, kar nam brani, da se združimo. Pomislimo, koliko bi lahko dosegli, ako bi vsi, kar nas je, združili vse svoje moči našemu društvu v prid. — Že naši očetje so bili na glasu kot dobri pevci; nastopali so pred leti na raznih bratskih odrih in celo v Gorici. Povsod so želi zasluženo pohvalo. — Torej proč vsi prepri in nesoglasja! Bodimo složni, delajmo, učimo se in tekmujejo s sosednimi društvi za prvenstvo. — V nedeljo pa sprejmite ljube nam goste iz sosednjih krajev po stari gostoljubni, slovanski navadi, da ponese vsak udeleženec iz Ročinja najlepše spomine!

OPATJESELO.
Tukajšnje Bralno in pevsko društvo »Kras« priredi dne 23. t. m. veliko javno veselico na prostem z bogatim vsporedom.

Začetek ob 3. uri popoldne.

BATUJE.
Slov. izobraževalno društvo v Batujah pripravlja za 30. t. m. Veliko dramsko prireditevko »MARTIN KRPAN« v 5 dejanjih. Natančneje sledi.

Odbor.
d. **Bilje.** Ker je vprizoritev igre »Divji lovec«, ki je zadnjo nedeljo sijajno izpadla, združena z raznimi težkočami, se naz-

njena ponovitev za prihodnjo nedeljo ne bo vršila.

d. **Bilje.** — Radi narodne prireditve v Bukovici je sklenil »Pevski zbor iz Bilj«, da preloži ponovitev »Divjega lovca« na 20. avgusta. Na to se opozori sosednja bratska društva.

d. **Vrtojba.** Kolesarsko društvo priredi v nedeljo 16. t. m. kolesarsko slavnost. Najprej je na dnevnem redu društvena dirka »Vrtojbe«, km. 50.

Po dohodu dirkačev na cilj, se vrši prosta zabava s petjem i. t. d., pri kateri se bo razdeljevalo darila, dirkačem-zmagovalcem pri splošnih dirkah dne 17. 4. 22.

Opozarja se, da imajo vstop k dirki le člani z društvenimi izkaznicami.

Odbor.

d. **Prvačina.** Dne 23. julija t. l. se bode vršila v Prvačini na prostem Velika kulturna slavnost. Uprizori se J. Jurčičeva tragedija v 5. dej. »Veronika Deseniška.« Iz prijaznosti bo sodelovalo več pevskih zborov; med odmori bo igral oddelek domače koncertne godbe. — Za obilno vdeležbo se najtopleje priporoča odbor.

Najnovejše.

V Italiji je končala stavka kovinarjev. V bolonjski pokrajini je nastal mir in se mladev vrši redno. Posamezni spopadi med fašisti in komunisti z žrtvami so bili v Genovi in Florenci.

Kralj Aleksander je izrazil željo, da naj se kmalu upostavi mirne odnose med Jugoslavijo in Italijo. V ta namen pregovarjajo Pasića.

Na Francoskem je zbornica enoglasno sprejela zakon, po katerem sme vlada dati amnestijo.

Haaska konferenca je na slabih nogah. Francozi grozijo z odstopom.

Darovi.

d. **Dobrodelnost.** — Za Slovensko sirotišče so darovali: Goriška ljudska posojilnica 1000 lir. — P. n. g. Anton Breščak, trgovec s pohištvom v Gosposki ulici 4 postelje v vrednosti 800 lir. Mons. Dr. Josip Ličan 100 lir. (Prav toliko tudi za Sv. goro), Jos. Knavs, duhovnik v Dragi 10 Lir.

ŽIVINOZDRAVNIK

I. Gerbic se je vrnil. Stanuje v Solkanu št. 42.

PRVA NARODNA JED

so bile že pred vojno testenine »Pekate« in kakor vse kaže je kmalu ne bo hiše med našim ljudstvom, kjer jih nebi uživali

Poslano *)

Opozarjam tem potom g. Žnideršič Ivan-a iz Ajbe, da preneha s svojim hujskanjem in obrekovanjem moje osebe, ker sem sicer primoran nastopiti proti njemu sodnim potom.

Anton Arrigler.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor zahteva zakon.

VABILO

na redni občni zbor »Hranilnice in posojilnice v Trnovem«, reg. zad. z neom. zav., ki se bo vršil v nedeljo, dne 23. julija t. l. ob 4. uri popoldne v posojilniških prostorih s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1921.
3. Čitanje revizijskega poročila.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako ne bi bil občni zbor sklepčen ob isti uri se vrši drugi občni zbor pol ure pozneje.

ODDAJO SE V NAJEM prostori na lepem kraju mesta, pripravni za lesno trgovino ali večjo obrt. — Pojasnila daje uprava »Goriške Straže.«

KRONE, GOLDINARJE, SREBRO, kupim in plačam po najvišjih cenah. Kupujem staro zlato.

SAVORGNANI

zlatar, Nunska ulica št. 9.

V Ročinju, 11. VII. 1922.

Mlekarska zadruga v Novakih. vabi na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo dne 23. julija, takoj po sv. maši, v prostorih g. M. Bizjaka. Ker so na dnevnem redu važna vprašanja, se pričakuje polnoštevilna vdeležba.

Načelstvo.

Tolminska hranilnica in posojilnica v Tolminu

sklicuje redni letni občni zbor v nedeljo dne 23. julija ob 2. uri popoldne v zadružnih prostorih.

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev letnega računa za l. 1921
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Sklep glede zgradbe nove zadružne hiše.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen ob navedenem času, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drug občni zbor, ki veljavno sklepa, ne glede na število navzočih članov.

NAČELSTVO.

VABILO

ik

OBČNEMU ZBORU
Hranilnice in posojilnice v Št. Petru pri Gorici

r. z. z neomejeno zavezo
v nedeljo 30. julija ob 4. uri popoldne
v svojih prostorih.

Spored:

1. Poročilo načelstva in rač. pregledovalca.
2. Odobritev letnega računa za l. 1921.
3. Volitev načelstva računskega pregledovalca in svojega namestnika.
4. Slučainosti.

Načelstvo.

VABILO

na

REDNI OBČNI ZBOR
Kmečke hranilnice in posojilnice v Rodiku
reg. zadruga z neomejenim jamstvom ki se bo vršil v nedeljo dne 6. avgusta 1922 ob 3. uri popoldne v župnišču se sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobrenje računov za ll. 1915 - 21.
3. Izvolitev načelstva in nadzorstva.

Za slučaj, da ne bi bil pri tem obč. zboru zastopan vsaj deseti del zadružnikov, bo drug občni zbor ki bo v smislu zadružnih pravil § 33. sklepal brezpogojno.

IŠČE se izobražen vrtnar, rojen na Goriskem, več obih deželnih jezikov. — Knez nadškofijska pisarna v Gorici.

RAZGLAS.

Imenik oseb pristojnih v občino Bate, ki zadobijo, v smislu St. Germainške mirovne pogodbe, italijansko državljanstvo po polnem pravu, je razpložen v občinskem uradu od 1. do 30. VII. 1922 vsakomur v pogled.

Reklamacije radi opustitive, ali napačnega vpisa, je vložiti pri županstvu v gori označeni dobi. Ugovore rešuje mestni generalni civilni komisariat v Gorici; po rešitvi je prost rekurz na generalni civilni komisariat Julijske Benečije v Trstu (urad XIII), potom nadomest. gen. civ. komis. v Gorici v roku 14 dni po prejemu odloka.

Županstvo Bate, dne 1. VII. 1922.

Župan:

PISK FRANC.

Pozor mizarji! Pozor trgovci pohištva!

Prva goriška tovarna ogledal in kristalov
Tvrška

NARDINI, WEIGENSAMER & COMP.
GORICA ulica XXIV Maggio št. 14
(tik sodišča).

Izdelovanje ogledal. — Brušenje kristalov. — Dekoracije kristalov. — Umetno izdelovanje oken vezanih v svincu in medenini

Popravila po konkurenčnih cenah.
Velika zaloga raznovrstnega stekla.
Glavni zastopnik za Gorico in okolico

Srečko Pušenjak.

NA DEBELO! NA DROBNO!

Krojači! Nudi se Vam prilika izvežbati se popolnoma v krojenju. Kje pove uprava »Goriške Straže«.

PO NAJVIŠIH CENAH KUPUJE. srebrne krone plača L. 190. goldinarie L 5.— Krpuje tudi staro zlato.

Josip Žigon, zlatar
Gorica, Raštelj 8.

J. Lenassi, Solkan.

VABILO

k rednemu občnemu zboru Hranilnice in posojilnice v Dornbergu, ki se vrši v nedeljo dne 23. julija 1922 ob 10 uri popoldne v posojilničnih prostorih.

DNEVNI RED:

- 1.) Poročilo načelstva in nadzorstva.
- 2.) Potrjenje računskega zaključka za leto 1921.
- 3.) Volitev načelstva in nadzorstva.
- 4.) Slučainosti.

Načelstvo.

VABILO

k

OBČNEMU ZBORU

Kmečke hranilnice in posojilnice
r. z. z neomejeno zavezo

v Pliskovici. ki bo dne 23. julija 1922. ob 3. uri in pol popoldne v navadnim dnevnim redom v župnišču.

Načelstvo.

KANAL GORENJEVAS

Novo podjetje za barvanje in čiščenje obleke se je ustanovilo v Kanalu s sledečimi podružnicami:

CENTRALA: Gorenjevas.

Podružnice: Tolmin pri tvrdki Negri.
Bovec: pri tvrdki Fratelli Biasut.
Gorica: pri tvrdki M. Kratner, Via Rastello.

Gornje tvrdke sprejemajo vsakovrstno delo ki se tiče barvanja oblek, sukna, platna itd.

AMBULATORIJ

za spolne, sifilitične, kožne in otroške bolezni

D. RA G. & A. DE LEO

Specialista spopolnjena na pariški kliniki

Moderno zdravljenje sifilitične bolezni, zoženja in vnetja cevi in kapavca.

Preizkušnja krvi za ugotovitev sifilitičnih okuženj.

Sprejemata od 10 do 12 in od 14 do 17.

GORICA, Piazza Nicolò Tommaseo (Piazzutta) N. 8

Iz proste roke je takoj na prodaj posestvo in sicer: 4 ha zemljišča, velika skoraj nova hiša, v kateri se nahaja dolgoletna dobro idoča gostilna in trgovina. Zraven hiše je kovačija, mlin, žaga in stružnica (draksl) vse na vodno silo.
Cena po dogovoru. — Naslov pove uprava lista.

POSESTVO NA PRODAJ blizu Sv. Lucije v zelo prometnem kraju. Obsega hišo z mlinom, žago, njivo, gozd in 2 travnika. Pogoji ugodni. — Natlačnejša pojasnila daja Josip Munih, trgovec pri Sv. Luciji ob Soči.

NAZNANILO.

IVAN KACIN izdel. orgel in harmonijev, Gorica, Via della Croce 10 se je preselil v ulico Carlo Favetti št. 6 (ex Vetturini) nasproti »Goriške Straže«.

»PRVA KMEČKA GOSPODARSKA ZADRUGA« v Selu na Vipavskem, pošta Črniče, ima v zalogi okrog 500 hl. 11-12% naravnega domačega belega vina. — Cene zmerne!

Gostilna pri „BELEM ZAJCU“

v GORICI

Shajališče okoličanov in meščanov.

Postrežba s svežimi domačimi mrzlimi in gorkimi jedili ter z izvrstnim vipavcem, bricem, teranom in zelencem

Za obilno obisk se priporoča

JOS. MOLAR

Nunska ulica restavrater.

Na razpolago je tudi hlev za konje in srambo koles.

Olleschau
najboljši cigaretni papir
Zaloga v
Knjigarni „Kat. Tiskov.
Društva“ v GORICI. :-:

Knjigarna K. T. D.
Gorica Montova hiša
ima v zalogi še nekaj županskih trakov (predpisanih trakov), županstva ki jih še nimajo, naj se požurijo.

Moka, sirč, oves, otrobi, kava sladkor, špeh, olje, petrolej itd.

Potri neizmerno žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežujo, da je naša nepozabna hčerka in sestra

Marija Rojec

poštna uradnica v Tolminu

v nedeljo, dne 9. t. m. po dolgi in mučni bolezni v cvetu svoje mladosti v najlepši dobi 20. let, previdena s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne ljubljence se je vršil v ponedeljek, dne 10. t. m. ob 6 uri pop. iz pred hiše žalosti na domače pokopališče v Sovodnjah.

SOVODNJE, dne 10./7. 1922.

Žalujoča družina ROJEC,

Zahvala.

Žalujoča družina se tem potom najprisrčneje zahvaljuje vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so na katerikoli način blažili tekem bolezni trpljenje naši nepozabni hčerki

MARIJI

ter ji pri pogrebu izkazali svojo zadnjo čast. Posebno se zahvaljujemo preč. gg. duhovščini, gg. pevkam za njih v srce pretresujoče zalostinke, ter g. darovatelju venca.

Bog vsem stotero povrni!

Žalujoči ostali.

ZAHVALA

Podpisana se najtopleje zahvaljuje vsem onim, ki so se v tako obilnem številu udeležili pogreba in s tem izkazali zadnjo čast ljubljenu soprogu

Andrej-u Podgornik

restavrater-ju.

Posebno se zahvaljuje preč. g. Marold-u kateri je do zadnjega trenutka tolažil pokojnika in mu stal v težki uri ob strani, preč. duhovščini za spremstvo; vodstvu Centralne posojilnice, konsorciju Goriške zveze, konsorciju gostilničarjev in restavraterjev za darovani prekrasni venec, mesarjema Grion-u in Barnabi za darovane cvetlice, g. Mischou in trgovcem v mestu in na deželi ki so spremili pokojnika na zadnji poti.

Gorica, 7. julija 1922.

Josipina vdova Podgornik in sorodniki.

Velika zaloga čevljev „Moderno“
:-: (Calzaturificio „Moderno“) :-:

Raštelj št. 34.

Kje dobim vojaške čevlje najbolj po ceni? — Pri VUKU v Raštelju; on ima največjo zalogo iz najboljšik tovaren, ročno delo in cene najnižje,

Sprejema tudi vsa naročila in popravila.

Pozor!

Na domačo tvrdko

Andrej Maurič

GORICA ul. Carducci št. 11 (prej GOSPOSKA ul.) GORICA

Velika zaloga ravnokar došlega poletnega sukna za moške in ženske obleke, raznovrstnega perkala zephirja ter velika izbira perila, cvilha, volne, žime, morske trave, vzmeti, izgotovljene postelje, ter velika izbira odej. — Lastna krojačnica sprejema vsako naročilo izvršuje točno in po zmernih cenah.

Velika izbira izgotovljenih oblek. Sprejme vajenca za trgovino.

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica

Corso Verdi 32 (hiša Centr. Posojilnica)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne **Regenchart & Rymann**, vsakovrstno blago za poročence, kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna.

Blago solidno! Cene zmerne!

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke

:-: V GORICI, :-:

Corso Verdi „Trgovski Dom.“

**** Telefon št. 50. ****

Brzjavni naslov: Ljubljanska banka.

Delniška glavnica SHS kron 50 MILIJONOV. LJUBLJANA. Rezerva SHS kron 45 MILIJONOV.

PODRUŽNICE: Brežice, Borovlje, Celovec, Celje, Maribor, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obrestuje vloge na knjižice po 4%. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantnejše.

Uradne ure za občinstvo 8 1/2—12 in od 3—5

Ob sobotah popoldne, ob nedeljah in praznikih se ne uraduje